

**T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES**

ESAS NO : 2021/121
KARAR NO : 2021/172
KARAR TR : 05/04/2021

ÖZET: 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 48/5. madde ve fıkrası uyarınca düzenlenen sürücü belgesi geri alma tutana na kar ı yapılan itirazın, aynı Kanun'un 112. maddesinde yapılan de i iklik nedeniyle ADL YARGI YER NDE çözümlenmesi gerekti i hk.

K A R A R

Davacı : O.Ç.
Vekili : Av. R.S.D.
Davalı : stanbul Valili i
Vekili : Av. M.D.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. stanbul Valili i Trafik Denetleme ube Müdürlü ünçe yapılan denetim sırasında, alkollü olarak araç kullandı ndan bahisle, davacı adına 31/07/2020 tarihli ve MA-59059454 seri-sıra sayılı Trafik dari Para Cezası Karar Tutana ı düzenlenerek, davacıya 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 48/5. madde ve fıkrası uyarınca 1.228 TL idari para cezası verilmi , aynı birim tarafından sürücü belgesi geri alma tutana ı düzenlenmi tir.

2. Davacı vekili, sürücü belgesi geri alma tutana ının iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmı tır.

3. Davalı vekili, süresi içinde görev itirazında bulunmu tur.

II. UYU MAZLI A L K N B A VURU SÜREC

A. dari Yargıda

4. **stanbul 4. dare Mahkemesi 02/10/2020 tarihli ve E.2020/1283 sayılı kararı** ile; 2918 sayılı Kanun'un 112. maddesinde ba lı ı ile birlikte yapılan de i iklik sonucunda, 6. maddesinde sayılan görevlilerin ve trafik tescil kurulu larının yetkilendirildi i hâller hariç olmak üzere, sürücü belgelerinin geri alınmasına ve iptaline sulh ceza mahkemelerince karar verilece inin hüküm altına alındı ı, böylece 6. maddede sayılan görevlilerce tesis edilen i lemlerin sulh ceza mahkemelerinin yetki alanı dı nda tutuldu unun açık oldu u, idari i lemlerin idarenin ajanları tarafından yerine getirildi i, 2918 sayılı Kanun'un 6. maddesinde sayılan trafik zabıtası ve genel zabitanın da idarenin ajanı oldu u, bu nedenle bahsedilen görevlilerce uygulanan sürücü belgesinin geri alınması i leminin hukuka aykırılı ı iddiasının idari yargı yerlerinde incelenmesi gerekti i açıklanarak, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 27. maddesinin sekizinci fıkrası uyarınca, idari para cezası kararının verildi i i lem kapsamında aynı ki i ile ilgili olarak idarê yargının görev alanına giren i lem tesis edildi inden, davanın çözümünün idari yargı yerine ait oldu u gerekçesiyle görev itirazının reddine karar vermi tir.

5. Davalı vekilinin, adli yargı yararına olumlu görev uyu mazlı ı çıkartılması yolunda süresi içinde verdi i dilekçesi üzerine, dava dosyası Yargıtay Cumhuriyet Ba savcılı ına gönderilmi tir.

B. Olumlu Görev Uyu mazlı ı Çıkarılmasına İli kin Yargıtay Cumhuriyet Ba savcılı ı Talebi

6. Yargıtay Cumhuriyet Ba savcısı 12/02/2021 tarih ve YY-2021/2210 sayı ile, davaya konu sürücü belgesi geri alma tutana mın 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri oldu u, 6495 sayılı Kanun'un 20. maddesiyle 2918 sayılı Kanun'un 112. maddesinde yapılan de i iklik ile maddenin yeniden düzenlendi i ve bu karara kar ı kanun yoluna ili kin bir düzenlemeye yer verilmedi inin anla ıldı ı, bu durumda, 5326 sayılı Kanun'un 3. maddesi uyarınca, idari yaptırım kararlarına kar ı kanun yoluna ili kin hükümlerinin, di er kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanaca ı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Kanun hükümleri dikkate alınaca ından, sürücü belgesi geri alma tutana ına kar ı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli oldu u sonucuna varıldı ı açıklanarak ve Uyu mazlık Mahkemesinin 23/12/2019 tarihli ve E.2019/868, K.2019/801 sayılı emsal kararı nedeniyle, bu tür davaların görüm ve çözümünde adli yargının görevli oldu unu belirterek, 2247 sayılı Kanun'un 10 ve 13. maddeleri gere ince olumlu görev uyu mazlı ı çıkarılmasına ve dosyanın Uyu mazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vermi tir.

7. Uyu mazlık Mahkemesi Ba kanlı nca, 2247 sayılı Kanun'un 13. maddesi uyarınca Danı tay Ba savcısının yazılı dü üncesi alınmamı tir.

III. LG L HUKUK

8. 2918 sayılı Kanun'un 48. maddesinin be inci fıkrası öyledir:

“Yapılan tespit sonucunda 0.50 promilin üzerinde alkollü olarak araç kullandı ı tespit edilen sürücüler hakkında, fiili bir suç olu tursa bile,700 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgesi altı ay süreyle geri alınır. Hususi otomobil dı ndaki araçları alkollü olarak kullanan sürücüler bakımından promil alt sınırı 0.21 olarak uygulanır. Alkollü olarak araç kullanma nedeniyle sürücü belgesi geri alınan ki iye, son ihlalin gerçekleşti i tarihten itibaren geriye do ru be yıl içinde; ikinci defasında 877 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgeleri iki yıl süreyle, üç veya üçten fazlasında ise,1.407 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgeleri her seferinde be er yıl süreyle geri alınır. Sürücü belgelerinin herhangi bir nedenle geçici olarak geri alınmı olması halinde belirtilen süreler, geçici alma süresinin bitiminde ba lar.”

9. 24/05/2013 tarihli 6487 sayılı Kanun'un 19.maddesiyle, maddeye;

“Sürücü belgelerinin geçici geri alma i lemleri bu Kanunun 6ncı maddesinde sayılan görevliler tarafından yapılır.” denilmek suretiyle on ikinci fıkra eklenmi tir.

10. Anılan Kanun'un, *“Trafik zabıtasının görev ve yetki sınırı ile genel zabıtanın trafik hizmetlerini yürütmeye ili kin yetkisi”* ba lı ı altında düzenlenen 6. maddesi öyledir:

“Trafik zabıtası ve genel zabitanın görev ve yetki sınırı;

a)Trafik zabıtası:

Trafik zabıtası görevi sırasında kar ıla tı ı acil ve zorunlu hallerde genel zabıta görevi yapmakla da yetkilidir.

Mülki idare amirlerince, emniyet ve asayi bakımından zorunlu görülen haller dı nda, trafik zabıtasına genel zabıta görevi verilemez, araç, gereç ve özel teçhizatı trafik hizmetleri dı nda kullanılamaz.

b)Genel Zabıta

Trafik zabıtasının bulunmadı ı veya yeterli olmadı ı yerlerde polis; polisin ve trafik te kilatının görev alanı dı nda kalan yerlerde de jandarma, trafik e itimi almu subay, astsubay ve uzman jandarmalar eliyle yönetmelikte belirtilen esas ve usullere uygun olarak trafi i düzenlemeye ve trafik suçlarına el koymaya görevli ve yetkilidir.”

11. 5326 sayılı Kanun’un “*Saklı tutulan hükümler*” ba lı ını ta ıyan 19. maddesi öyledir:

“(1) Di er kanunlarda kabahat kar ılı nda öngörülen belirli bir süre için;

a) Bir meslek ve sanatın yerine getirilmemesi,

b) yerinin kapatılması,

c) Ruhsat veya ehliyetin geri alınması,

d) Kara, deniz veya hava nakil aracının trafikten veya seyrüseferden alıkonulması, gibi yaptırımlara ili kin hükümler, ilgili kanunlarda bu Kanun hükümlerine uygun de i iklik yapılmıyaya kadar saklıdır.”

12. “*Genel kanun niteli i*” ba lıklı 3. maddesini de i tiren 06/12/2006 tarihli, 5560 sayılı Kanun’un 31. maddesi öyledir:

“(1) Bu Kanunun;

a) dari yaptırım kararlarına kar ı kanun yoluna ili kin hükümleri, di er kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Di er genel hükümleri, idari para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında, uygulanır.”

13. Kanun’un genel hükümleri arasında yer alan 27. maddesinin (1) numaralı bendinde, idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ili kin idari yaptırım kararına kar ı, kararın tebli i veya tefhimi tarihinden itibaren en geç on be gün içinde, sulh ceza mahkemesine ba vurulabilece i öngörülmü tür.

14. Buna göre, Kabahatler Kanunu’nun; idari yaptırım kararlarına kar ı kanun yoluna ili kin hükümlerinin, Kanun’un 19. maddesinde sayılan yaptırımlar saklı tutulmak kaydıyla, di er kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanaca ı; di er kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayaca ı anlaşılmaktadır.

15. 2918 sayılı Kanun’un Adli Kovu turma ve Cezaların Uygulanması ba lıklı Dokuzuncu Kısım’a dahil “*Bu Kanundaki suçlarla ilgili davalara bakacak mahkemeler ve yetkileri*” ba lı ı altında düzenlenen 112. maddesinin ilk paragrafında; sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınması hariç olmak üzere bu Kanun'daki hafif para cezasını veya bu

kanundaki hafif hapis cezasını, belgelerin geri alınması ve iptali veya i yerlerinin kapatılması cezasını gerektiren suçlarla ilgili davalara trafik mahkemelerinde, bunların bulunmadı ı yerlerde yetki verilen sulh ceza mahkemelerinde bakılaca ı ifade edilm i ; böylelikle sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınmasına ili kin uygulamalar, trafik ve sulh ceza mahkemelerinin görevi dı ında tutulmu iken; 12/07/2013 tarihli 6495 sayılı Kanun'un 20. maddesiyle de i tirilen maddenin ba lı 1, “Sürücü belgelerinin geri alınmasında ve iptalinde yetki”; madde ise öyledir:

“Bu Kanunun 6ncı maddesinde sayılan görevlilerin ve trafik tescil kurulu larının yetkilendirildi i haller hariç olmak üzere, sürücü belgelerinin geri alınmasına ve iptaline sulh ceza mahkemeleri karar verir.

Bu Kanunun 51inci maddesinin ihlali ve 118inci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarında yazılı “100 ceza puanını doldurmak” eylemi nedeniyle sürücü belgelerinin geri alınmasına yine bu Kanunun 6ncı maddesinde sayılan görevliler yetkilidir.

Sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınması veya iptaline dair verilen kesinle mi mahkeme kararı örnekleri, sürücülerin sicillerine i lenmek üzere mahkemelerce ilgili trafik birimlerine gönderilir.

Bu Kanuna göre görülen davalar, di er kanunlara göre görülen davalarla birle tirilemez.

..... ”

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk nceleme

16. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın ba kanlı ında, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 05/04/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi gere ince yapılan incelemeye göre, davalı vekilinin, anılan Kanun'un 10/2. maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptı ı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde ba vuruda bulunması üzerine Yargıtay Cumhuriyet Ba savcısınca, 10. maddede öngörülen biçimde, olumlu görev uyu mazlı ı çıkarıldı ı ve usule ili kin herhangi bir noksanlık bulunmadı ı anla ıldı ından görev uyu mazlı ının esasının incelenmesine oy birli iyle karar verildi.

B. Esasın ncelenmesi

17. Raportör-Hâkim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde adli yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTÇ 'nin adli yargının, Danı tay Savcısı Yakup BAL'ın idari yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra; gere i görü ülüp dü ünüldü:

18. Dava, 2918 sayılı Kanun'un 48/5. madde ve fıkrası uyarınca davacı hakkında düzenlenen sürücü belgesi geri alma tutana ının iptali istemiyle açılmı tır.

19. Uyu mazlık Mahkemesi, 2918 sayılı Kanun'un 116. maddesi kapsamında araç tescil plakasına göre düzenlenenler dı ında trafik zabıtasınca uygulanan idari para cezalarına kar ı açılan davaları; bu uygulamanın idari ceza kapsamında bulunması; Kanun'da idari cezalarla ilgili davalarda görevli yargı yerini açıkça belli eden bir hükme yer verilmemesi;

12/07/2013 tarih ve 6495 sayılı Kanun'un 20.maddesi ile yapılan de i iklikten önceki hali ile, bu Kanun'da gösterilen adli cezalara hükmetmekle görevli mahkemeye i aret eden 112. maddeye de herhangi bir atıfta bulunulmamı olması kar ısında ve göreve ili kin genel ilkelere göre idari yargının görev alanında görmü iken; 5326 sayılı Kanun'un yürürlü e girmesinden sonra; öngörülen trafik para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri oldu u, 2918 sayılı Kanun'da da bu para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmedi i anla ıldı ndan, Kabahatler Kanunu'nun 5560 Sayılı Kanun'la de i ik 3. maddesinde belirtildi i üzere, idari yaptırım kararlarına kar ı kanun yoluna ili kin hükümlerinin, di er kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanaca ı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Kanun hükümleri dikkate alınaca ından, idari para cezasına kar ı açılan davaların görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli oldu u sonucuna varılmı tır.

20. Uyu mazlı ın esasını olu turan, *sürücü belgesi geri alma tutana ına ili kin karara gelince:*

21. Sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınmasına ili kin karar, 2918 sayılı Kanun'un 12/07/2013 tarih ve 6495 sayılı Kanun'un 20.maddesi ile yapılan de i iklikten önceki 112. maddesi ve 5326 sayılı Kanun uyarınca incelendi inde, 2918 sayılı Kanun'un, bu Kanun'daki suçlarla ilgili davalara bakacak mahkemeler ve yetkilerinin düzenlendi i 112. maddesi uyarınca, sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınmasına ili kin davaların sulh ceza mahkemelerinin görevine dahil edilmedi i ve 5326 sayılı Kanun'un 19. maddesinde, di er kanunlarda kabahat kar ılı ında öngörülen belirli bir süre için ehliyetin geri alınmasına ili kin hükümlerin geçici istisnalar içinde sayıldı ı dikkate alındı ında; sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınmasına ili kin davalara bakma görevinin idare mahkemesine ait oldu u sonucuna varılmı tır.

22. 5326 sayılı Kanun'un 27. maddesine, 5560 sayılı Kanun ile eklenen sekizinci fıkrasında, idari yaptırım kararının verildi i i lem kapsamında aynı ki i ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmi olması halinde; idari yaptırım kararına ili kin hukuka aykırılık iddialarının, bu i lemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görülece i kurala ba lanmı , bu maddenin gerekçesinde de bu hükümlerle, Kabahatler Kanunu'ndaki düzenlemelerin ortaya çıkardığı ba lantı sorununa çözüm getirilmesinin amaçlandı ı ifade edilmi tır.

23. 19/12/2006 tarihinde yürürlü e giren bu düzenlemeye göre, Kabahatler Kanunu'nun; idari yaptırım kararlarına kar ı kanun yoluna ili kin hükümlerinin, di er kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanaca ı; di er kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayaca ı ancak; idari yaptırım kararının verildi i i lem kapsamında aynı ki i ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmi olması halinde; idari yaptırım kararına ili kin hukuka aykırılık iddialarının, bu i lemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görülece i anla ılmaktadır.

24. Uyu mazlık Mahkemesince, idari para cezası yönünden olu an olumsuz görev uyu mazlıklarının çözümünde, idari para cezasına konu i lem kapsamında aynı ki i ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararın da verilmi olması ve dosya içeri inden bu kararın idari yargı yerinde dava konusu edildi inin anla ılması halinde; idari para cezasına ili kin kararın hukuka aykırılı ı iddiasının da, idari yargı yerinde görülece i sonucuna varılarak, idari yargı yerince verilen görevsizlik kararlarının kaldırılmasına karar verilmi tır.

25. Olayda, idari para cezasına konu işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak düzenlenen ve olumlu görev uyuşmazlığının konusunu oluşturan sürücü belgesi geri alınması ile ilgili olarak; 5326 sayılı Kanun'un "Saklı tutulan hükümler" başlıklı maddesinde, "diğer kanunlarda kabahat kararıyla öngörülen belirli bir süre için, ehliyetin geri alınması,gibi yaptırımlara ilişkin hükümler, ilgili kanunlarda bu Kanun hükümlerine uygun değil olarak yapılmaya kadar saklı tutulan, başka bir deyişle, belirtilen istisnalar içinde sayılan yaptırımlardan biri olan ehliyetin geri alınmasına ilişkin hükmün, 12/07/2013 tarih ve 6495 sayılı Kanun'un 20. maddesiyle, 2918 sayılı Kanun'un 112. maddesinde yapılan değişiklik ile yukarıda belirtilen şekilde yeniden düzenlendiği ve bu karara karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmediği anlaşılmıştır.

26. Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müstesna hakkı doğurmayacağı; bu nedenle, yeni bir kanunla kabul edilen görev kurallarının, geçmişi de etkili olacaktır, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

27. Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir kanun ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni kanuna göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekecektir; ancak, yeni kanundaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

28. Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkemenin davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

29. İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen sürücü belgesi geri alınması 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 12/07/2013 tarih ve 6495 sayılı Kanun'un 20. maddesiyle 2918 sayılı Kanun'un 112. maddesinde yapılan değişiklik ile maddenin yeniden düzenlendiği ve bu karara karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde, bu Kanun'un idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı belirtilen, sürücü belgesi geri alınması kararı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

30. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının başvurusunun kabulü ile davalı vekilinin görev itirazının reddine ilişkin, İstanbul 4. dairesi Mahkemesince verilen 02/10/2020 tarihli ve E.2020/1283 sayılı görevlilik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGININ GÖREVLİ OLDÜĞÜ ANA,

B. Yargıtay Cumhuriyet Ba savcısının BA VURUSUNUN KABULÜ ile davalı vekilinin görev itirazının reddine ili kin, stanbul 4. dare Mahkemesince verilen 02/10/2020 tarihli ve E.2020/1283 sayılı GÖREVL L K KARARININ KALDIRILMASINA,

05/04/2021 tarihinde Üye Ahmet ARSLAN'ın KAR I OYU ve OY ÇOKLU U LE KES N OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
ükürü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Birol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN

KAR IOY

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun dava konusu uyu mazlık ile ilgili hükümleri bir bütün halinde de erlendirildi inde, bir idari i lem olan sürücü belgesinin geri alınmasına ili kin i lemlerden do an uyu mazlıklarda görevli mahkemelerin idari yargı mercii oldu u tartı masız olup, 5326 sayılı Kanun'un 27/8. maddesinde yer alan "*idari yaptırım kararının verildi i i lem kapsamında aynı ki i ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmi olması halinde, idari yaptırım kararına ili kin hukuka aykırılık iddialarının bu i lemin iptal talebiyle birlikte idari yargı merciiinde görülece i*" düzenlemesi uyarınca da dava konusu i lemlerden do an uyu mazlı ın çözümünün idari yargının görevinde bulundu u sonucuna ula ıldı ından, uyu mazlı ın çözümünde adli yargıyı görevli kabul eden ço unlu un kararına katılmıyorum.
05/04/2021

Üye
Ahmet ARSLAN